

Kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2023

Kh 09.10.2023 § 186

Valmistelija

hallintojohtaja Päivi Huhtala

Kunnan valtionosuutta voidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n mukaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Sen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet.

Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavia toimenpiteitä. Toimenpiteet aikatauluineen ja euromääräisine vaikutuksineen on **esitettävä** valtionosuuden korotusta koskevassa hakemuksessa. Jos toimenpiteitä ei ole päätetty hakuajan loppuun mennessä, on hakemukseen merkittävä se, milloin valtuusto käsittelee ne ja mitkä toimenpiteet ovat. Valtionapuviranomainen voi asettaa korotuksen myöntämiselle ja käytölle myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja. Valtionosuuden korotus voidaan seuraavina vuosina jättää myöntämättä tai se voidaan myöntää alennettuna, jos esitettyjä toimenpiteitä tai asetettuja ehtoja ei ole noudatettu.

Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen on käytettävissä enintään 10 000 000 euroa. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 45 §:n 2 momentin mukaan korotusta on haettava valtiovarainministeriön päättämään ajankohtaan mennessä.

Hakemukset tulee toimittaa tiistaihin 17.10.2023 klo 16.15 mennessä sähköpostiosoitteeseen kirjaamo.vm@gov.fi tai osoitteella: Valtiovarainministeriö PL 28 00023 VALTIONEUVOSTO.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Sami Alasara

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa lisävalmisteluohjeet, koska aikataulu on hyvin tiukka.

Päätös

Kunnanhallitus päätti, että haetaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta.

Lisätietoja antaa

Kj Sami Alasara puh. 044-3699 611, s-posti sami.alasara(at)lappajarvi.fi

Kh 16.10.2023 § 194
172/02.05.01.01/2023

Valmistelija

hallintojohtaja Päivi Huhtala

Lappajärven kunnan taloutta heikensivät perusturvan ja erikoissairaanhoidon menot, jotka ylittivät vuonna 2022 alkuperäisen talousarvion 732.698 eurolla (5,39 %) ja vuoden 2021 talousarvion noin 700.000 eurolla. Talouden suurimpana huolena ovat valtionosuuksien pieneneminen. VM:n lokakuun 2023 laskelman mukaan valtionosuudet

vähenevät vuoteen 2023 verrattuna 543.579 euroa. Myös verotulot pienevät, veroennustekehikon mukaan vähennys vuoteen 2023 verrattuna on 266.000 euroa.

Talouden haasteena on myös 13,5 milj. euron lainamäärä. Vaikka osa lainoista on kiinteäkorkoisia pitkäaikaisia lainoja, korkomenot ovat kasvaneet merkittäviksi viime vuoden aikana. Nousseen korkotason vuoksi korkomenot ovat 30.9.2023 mennessä olleet jo 243.712 euroa, kun edellisenä vuonna vastaavana ajankohtana korkomenot olivat 21.633 euroa.

Yhtenä haasteena ovat huonokuntoiset rakennukset, joista vuosittaiset kiinteistökulut ovat merkittävät, noin 120.000 euroa. Osa kiinteistöistä on sellaisia, joita ei ole saatu vuokrattua tai myytyä.

Tekninen valiokunta on laatinut kiinteistöstrategian, joka menee kunnanvaltuuston käsittelyyn 23.10.2023.

Lappajärven kunta on vuosien aikana tehnyt talouden tasapainottamistoimenpiteitä korottamalla tuloveroprosenttia, joka on nyt 9,36 %. Kunnallisveroprosentin korotus 9,4 prosenttiin tuo arvion mukaan 5000 euroa. Yhden sivukoulun opetus siirrettiin yhteiskoululle syyslukukauden 2023 alusta lukien, jolla saatiin noin 54.000 euron säästöt ja tulevana vuosina säästö on noin 77.725 euroa/vuosi. Yksi ryhmäperhepäiväkoti lakkautettiin keväällä 2023, jolloin vuokratukustannuksissa säästöt olivat 5600 ja tulevien vuosien säästöt tarkentuvat myöhemmin.

Lappajärven kunnan periaatteena on ollut, että vapautuviin virkoihin ja tehtäviin ei ole saanut palkata uutta henkilöstöä ilman kunnanhallituksen lupaa. Osa viroista ja tehtävistä on jätetty täyttämättä ja tehtävät on siirretty muiden vastuulle omien tehtävien lisäksi. Myös opettajien virkarakennetta on tarkasteltu vastaamaan paremmin opetusta ja oppilasmäärää vastaavaksi.

Säästösuunnitelma vuosille 2023-2026 menee kunnanvaltuuston käsittelyyn 23.10.2023. Vuoden 2024 säästöt henkilöstö- ja kiinteistömenoissa toteutuvat myös vuosina 2025 ja 2026.

Lappajärven kunta on siis omilla toimillaan pyrkinyt saamaan taloutensa tasapainoon, mutta valtionosuuksien ja verotulojen menetys tulevana vuosina, yhteensä noin 800.000 euroa/vuosi, on niin merkittävä, ettei kunnalla ole mahdollisuutta omin toimin siitä selvitä. Lappajärven kunta hakee kuntien harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 543.000 euroa.

Esityslistan oheismateriaalina Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakemus, kiinteistöstrategia ja säästösuunnitelma vuosille 2023-2026.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Sami Alasara

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hakea kuntien harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 543.000 euroa.
Perustelut:
-keskimääräistä suurempi valtionosuuksien leikkaus -172 euroa/asukas
-koulukiinteistöjen sisäilmaongelmista aiheutuneet poikkeukselliset ja tilapäiset kustannukset sekä korvaavien tilojen rakentamiskustannukset
-liiketilojen sisäilmaongelmista aiheutuneet vuokratulojen menetykset

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.